

BUITEN

21^E JAARGANG N^O. 1.

ZATERDAG 1 JANUARI 1927.

Foto C. Steenbergh.

DE SCHOONHEID VAN SOEST BEDREIGD.
EEN BOEIENDE BEUKENLAAN TEGENOVER DE STOPPLAATS DE PALTZ.

Redacteur: Mr. A. LOOSJES.

INHOUD:

DE SCHOONHEID VAN SOEST BEDREIGD (GEÏLL.), DOOR RINKE TOLMAN	BLZ. I, 4—7
DE SCHAT DER INCA'S, DOOR H. B. MARRIOTT WATSON	BLZ. 2
HET OUDJE (GEDICHT), DOOR D. A. POSTEMA	BLZ. 3
RADD EN IK, DOOR AMBER	BLZ. 7
ASPECTEN VAN BOMBAY I (GEÏLL.), DOOR MAURITS WAGENVoort	BLZ. 7—9
DE POEDEL (GEÏLL.), DOOR I. JOH. W. DE VRIES .	BLZ. 9
IN DE EENDENKOOI (GEÏLL.), DOOR U. G. DORHOUT	BLZ. 10—11
MEVIOUW MARIANNE, DOOR M. C. V. ZEGGELEN (24)	BLZ. 11
GELUKKIG NIEUWJAAR! (ILLUSTRATIE)	BLZ. 12
BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS.	

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van een advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Men gelieve alles wat de Redactie of de Administratie van dit weekblad betreft te adresseren aan de Uitgevers Scheltema & Holkema's Boekhandel, Rokin 74—76, Amsterdam, met de toevoeging: „Voor de Redactie” of „voor de Administratie van het Weekblad Buiten”. Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht ook achter op de foto's.

Afzonderlijke nummers: Prijs 40 cts.

DE SCHAT DER INCA'S

DOOR

1) H. B. MARRIOTT WATSON.

EERSTE HOOFDSTUK.

IN DE VEILINGZAAL.

IK was dien dag tusschen drie en vier uur 's middags uit mijn club gegaan en wandelde noordwaarts in de nauwe passage, die Bond Street heet, naar Oxford Circus. Daar sloeg ik opzij af en slenterde op mijn dooie gemak Oxford Street in. Het was dien heelen mid-zomerdag zwoel en bewolkt geweest, met dreigend zwarte wolken in het Oosten, en nu scheurden deze, witte wolkpluimen schoten als veeren over den hemel en er barstte een storm los over Londen. Binnen tien minuten, waren de goten overstroomd en stonden de straten blank. Het leek wel een tropische stortbui.

In een oogwenk waren de straten schoongeveegd; men zag kleurige japonnen fladderen, zwarte jassen draven, hoorde geplaspengestamp van voeten en daarop volgden leegte en stilte, behalve als hoog in de lucht het onweer langs het zwerk rolde. Ik zocht dadelijk een schuilplaats in een openstaande veilingzaal.

Iedereen kent die veilingzalen van Oxford Street, waarin het heel jaar door dag aan dag „belangrijke” veilingen worden gehouden. Afslagers, publiek en goederen veranderen, maar de veiling gaat steeds door. Alle standen der maatschappij, alle ambten en beroepen dragen het hunne er toe bij. Hier komt het geheele huisraad van een gefailleerde, de overvloedige meubelen uit rijke huizen, de complete inventaris van een gezin dat buitenslands gaat wonen en evenzoo alles wat „op order der executeurs” van de nagelaten goederen verkocht moet worden. Verzamelingen van kostbaar porselein en dingen van waarde komen natuurlijk terecht in wereldberoemde veilingzalen, maar deze inrichtingen behandelen de gewone, dagelijks voorkomende goederen en doen vlug en eerlijk de zaken af.

Er waren een massa mensen, hetzij mogelijke koopers, of, even als ik, lui die er een schuilplaats hadden gezocht tegen

den regen. Ik keek eens rond. Een sluwe, donkere afslager met een haviksneus en een innemenden glimlach op de verhooving; een groot aantal onverschillige gezichten; een damp en lucht van natte kleeren; een man met een onbewegelijk gezicht, die vóór de verhooving een paar leelijke, moderne Chineesche vazen omhoog hield — er was niets bij, wat een oogenblik een idee van romantiek kon opwekken. Het was een alledaagsch tooneel dat men iederen dag en gansche dagen in dergelijke inrichtingen kon zien.

Tegen een muur stonden verschillende meubelen, tafels, stoelen, schrijfbureaux en dergelijke, ieder van zijn nummer voorzien. Het grootste gedeelte van het meubilair was modern, niet slecht, maar voor mij van geen betekenis. Daardoor trok vermoedelijk een lakdoos, genummerd 301, mijn aandacht. Juist op dat oogenblik werd de weg naar de deur vrij en ik wilde mij daarheen begeven om weg te gaan, toen de wolken met een slag vaneen gescheurd werden en een geweldige plasregen daaruit nederdaalde. Neen, de straat was nu geen geschikte verblijfplaats voor een voetganger.

Ik keerde terug, dezen keer aan de andere zijde van het lokaal, langs den tegenoverliggenden muur. Ook hier stonden meubelen verward door elkaar.

„Wie biedt op dit artikel?”

„Alstublieft, heeren, een beetje ruimte, alstublieft”.

De afslager, met zijn stereotypen glimlach, zwaaid zijn hamer. Twee bedienden droegen een buffet naar de verhooving.

„Wie biedt op dit artikel?”

De menschen drongen weer op en ik werd tegen een modern eiken gebeeldhouwde schrijftafel aangedrongen. De rand drukte in mijn zijde, waardoor ik mij omwendde en zag wat er op stond. Het was een lakdoos, geheel gelijk aan die welke aan de overzijde stond. „No. 346” stond op het kaartje. Ik verbaasde mij over de domheid die van die beide doozen twee koopen had gemaakt. Ze hadden natuurlijk onder één nummer samen verkocht moeten worden.

Ik nam deze ter hand en bekeek ze nauwkeuriger. Volgens de geringe kennis van antiquiteiten, die ik bezat, kwam ze mij voor een dames toilet-does te zijn geweest. Het deksel ging met een sleutel open en liet twee afdeelingen zien, in één waarvan een koper potje stond dat kort geleden blijkbaar voor inkt gebruikt was en dat vroeger vermoedelijk poeder bevat had. Ik sloot het deksel en keek de straat op. Een donderslag scheen pal voor de deur los te barsten. Ik haalde mijn schouders op en wendde mijn aandacht naar den man op de verhooving.

„Niemand meer, eenmaal, andermaal, derde maal”. De hamer viel zachtjes neer.

„Drie honderd en een, een antieke Japansch gelakte werkdoos. Bekijkt u ze maar eens, heeren, een prachtig exemplaar van Oostersche kunst, zooals iedereen zal moeten erkennen. Ieder jaar stijgen Japansche artikelen in waarde. Dit is nog een echt oud exemplaar. Laat het eens kijken, Williams”.

De onbewogen bediende liep in de kleine ruimte, die hem ter beschikking stond, heen en weer. Op zijn opgeheven, vlakke hand stond de doos, die ik aan de overzijde der kamer had opgemerkt.

„Wie biedt er op?” vroeg de afslager.

Het was om mij heen wat leeger geworden en een eindje vóór mij zag ik twee mannen in gesprek gewikkeld staan. Ik lette op hen, omdat ze zoo in alle opzichten van elkaar verschilden. De eene was een kleine vent met een rond, rood gezicht, een vierkant, zwaar gebouwd lichaam, met korte maar forsche armen en beenen, die wezen op groote lichamelijke kracht. De ander was mager en lang, met een dunnen, slordigen baard die al grijs begon te worden, en iets onrustigs in de manier waarop hij zich over zijn metgezel heenboog om met hem te praten. Ik keek juist naar het vreemde stelletje menschen, toen ik den vierkanten man zijn mond zag openen.

„Dertig shillings”.

Anderen boden wat meer, de prijs ging met shillings naar de hoogte. De afslager had zeker geen hoogen dunk van het te veilen voorwerp, of geen hooge verwachting van het publiek.

„Zes-en-dertig geboden”.

De kleine man had met zijn vriend gesproken en knikte nu naar de verhooving.

„Zeven-en-dertig, dank u. Acht-en-dertig van twee kanten”.

De magere man gesticuleerde heftig, hij scheen zijn makker aan te sporen nog eens op te bieden, maar die grijsde slechts

en schudde het hoofd. Bij veertig stokte het even en toen ging de vierkante man weer mee doen.

„Vijf-en-veertig”, riep hij duidelijk uit.

„Vijf-en-veertig, dank u”. De afslager zag in, dat hij met een vastberaden bieder te doen had. Blijkbaar begrepen de toeschouwers dit ook, want niemand bood op. De hamer viel op vijf-en-veertig. De vierkante man had een uitstekende taktiek gevolgd.

Evenlater waren beiden verdwenen. De veulingsleurde door. De regen werd minder heftig. Als het vijf minuten vroeger droog was geweest — Enfin, het geeft weinig om na te denken over wat er zou gebeurd zijn, als niet gebeurd was wat wij „toeval” noemen, omdat wij niet weten wat het is.

De afslager praatte even met zijn assistent en zei toen: „De nummers 330—345 zijn vervallen, heeren. Drie honderd zes-en-veertig, o, een antieke, gelakte doos. Haal ze eens hier, Williams”. De man zocht in mijn buurt en liep langs mij heen met de tweede doos.

„Kijk, ze is precies als de andere. Wie biedt daar nu eens op? Zullen wij beginnen, waar we bij de andere ophielden?”

Iemand bood een sovereign; en bij shillings kroop de prijs op tot dertig shilling. Het kwam mij goedkoop voor en ik ging mee bieden. Dadelijk werd er opgeboden en toen wij tot acht-en-dertig waren gekomen, volgde ik het voorbeeld van den vierkanten man en bood twee guineas. Ook hier slaagde deze taktiek. Ik werd voor twee guineas bezitter van de „antieke, Japansch gelakte doos”.

Tegen dat ik betaald had en mijn koop mij was ter hand gesteld, had de regen opgehouden en ik liep naar de deur. Ik meende den vierkanten man weer te zien in gesprek met den klerk van den afslager. Daarom verbaasde het mij toen ik bemerkte, dat hij en zijn vriend, de magere man, mij op mijn weg naar de deur stonden af te wachten.

„Ik geloof, mijnheer, dat wij gaarne van u zouden willen koopen wat u daar onder uw arm draagt”, zei de magere zonder eenige voorbereiding. Hij sprak met een hooge, scherpe stem, die mij dadelijk een tegenzin in hem gaf; en waarschijnlijk was dat op mijn gezicht te lezen, want de ander drong hem met een gebaar achteruit.

„Neem mij niet kwalijk, mijnheer. Zooeven heb ik hier een Japansche doos gekocht. Maar bij ongeluk heb ik de andere over het hoofd gezien. Zij vormen een paar en nu mis ik de tweede door een domheid mijnerzijds. De klerk vertelde mij, dat u die tweede doos gekocht hebt en nu dacht ik, dat u wellicht bereid zoudt zijn een bod er op te overwegen”. Hij wees met zijn groote dikke hand op den mageren man. „Mijn vriend is een enthousiast verzamelaar”.

De verklaring was alleszins aannemelijk, maar toen ik weer naar ze keek, verbaasde ik mij opnieuw over het zonderlinge stel, dat zij vormden. De oogen van den mageren man keken begeerig en mijns inziens zelfs dreigend. Ik schoof de doos recht onder mijn arm.

„Het spijt me”, zei ik, „maar ik wou die doos juist gaarne hebben”.

De breede man keek me glimlachend aan. „Net als ik”, zei hij. „Ik denk, dat het een kwestie van prijs is, niet waar? Ik ben bereid u het dubbele te geven van wat u ervoor betaald hebt, om een stel te hebben voor mijn schoorsteenmantel”.

Vier guineas! Het lokte mij absoluut niet aan. Ik wou alleen eens zien wat hij zou doen, als ik weigerde.

„Ik ben er werkelijk op gesteld”, wierp ik tegen. „U weet hoe verzamelaars zijn”.

„Juist daarom wil ik tot zes guineas gaan”, zei hij meteen vriendelijken glimlach.

„Ik vrees, dat mij dat niet verlokken zou”, antwoordde ik, eveneens glimlachend.

Hij bleef glimlachen. „Hoeveel zou u er voor willen hebben, mijnheer?”

„Ik wil ze houden”, antwoordde ik kortaf, met de bedoeling te zien tot hoe ver hij gaan zou met zijn bod.

„Ik heb niets aan de eene doos zonder die welke er bij behoort”, zei hij. „Wilt u er tien guineas voor nemen?”

„Neen”.

„Vijftien”, zei hij met zijn dringende stem.

„Neen, dank u”. — Ik maakte aanstalten om weg te gaan, maar de magere man greep zijn vriend bij de schouders. Zijn oogen glinsterden kwaadaardig.

„Dank u zeer”, zei de korte met onverstoorbare beleefdheid, zonder op zijn kameraad te letten. „Neemt u mij niet kwalijk,

dat ik u lastig gevallen ben”. Hij deed eenige stappen met den anderen man, die hem bij den arm vasthield. Toen zei hij, alsof hij zich op iets bezon: „Misschien zou ik u nog een beleefdheid mogen verzoeken. Mag ik uw doos eens bekijken? Ik zou gaarne willen zien of, en zoo ja, welke verschillen er zijn in de details der teekening”.

„O, met genoegen”, antwoordde ik en stond op het punt mijn doos uit het papier te wikkelen; maar hij hield mij tegen.

„Pardon, maar het is hier nog al vol en ik zou u geen moeite willen veroorzaken. Zou u er niets tegen hebben even mee te gaan naar den overkant in het café? Het zal u slechts enkele minuten kosten.”

„Ik ben tot uw dienst”, zei ik, daartoe gedreven door een sterke nieuwsgierigheid, die steeds een eigenschap van mij geweest is.

Wij gingen samen de deur uit, staken de straat over en gingen het proeflokaal binnen, waar wij ons aan een tafeltje zetten. De vierkante man riep een kellner en in een oogwenk stonden er glazen champagne voor ons. Ik wikkelde de doos uit het papier en de dikke man nam ze in de hand.

„Dat is heel vriendelijk van u”, zei hij. „Mijn naam is Werner”.

„De mijne is Poindexter”, zei ik.

De magere man fluisterde iets met zijn krassende stem, maar ik kon niet verstaan wat. Ik vermoedde dat hij eveneens zijn naam noemde. Terwijl zijn vriend de doos bekeek, bestudeerde ik hen beiden. De magere was slordig gekleed als een bohémien en droeg een breed-geranden hoed; de andere was om door een ringetje te halen, voor zoover zijn ongewone gestalte het den kleermaker mogelijk had gemaakt hem netjes te kleden. Hij was naar de allerlaatste mode uitgedost, wat ik bespottelijk vond, want ik kon hem mij niet anders voorstellen dan zwaaiend op het dek van een schip, waar zijn breedte, gedrongen gestalte hem ongetwijfeld van nut zou zijn om zich in evenwicht te houden.

„Juist”, zei hij, het deksel oplichtend en het inwendige nauwkeurig bekijkend, „juist zooals ik dacht — Maddock, laat ook de andere eens kijken, als je wilt”.

Daarop opende Maddock de ruime jas, die zijn magere borst bedekte en haalde uit een diepen binnenzak de tweede lakdoos, of eigenlijk de eerste, die ik gezien had. Ze werden beide op de tafel voor mij neergezet. Zij leken precies op elkaar.

„U ziet, Mr. Poindexter”, zei Werner met een spijtigen glimlach, „waarom ik zoo gaarne uw doos wou hebben. Zij passen precies bij elkaar”.

„Het spijt me”, zei ik luchtig. „Mag ik een bod doen op de uwe?”

„Ik weet nog niet”, zei hij peinzend. „De eene zonder de andere — ik zou mijn bod wel willen verhoogen tot twintig guineas”.

Beiden keken zij mij aan. Ik schudde het hoofd; waarom ik eigenlijk weigerde, wist ik zelf niet. Ik geloof dat het was om ze te plagen. Ongetwijfeld was twintig guineas veel meer dan de doos waard was.

Werner verborg zijn teleurstelling uitmuntend. Hij trok zijn breede, vierkante schouders op en glimlachte.

„In ieder geval”, zei hij, „zal het ons aangenaam samen-zijn niet verstoren. Wij zullen nog een rondje nemen”.

(Wordt vervolgd).

HET OUDJE.

Het oudje, stram, verschrompeld, krom gebogen, komt 't deurken uit van 't dorpsche huisje, laag en klein; zij drikt haar tuintjen in, dat in den warmen schijn, van zomerzon te blaakren ligt. Met oogen,

die haast verhuld zijn door de wenkbrauwbogen, blikst zij tevreden rond en streelt haar bloemen-fijn, haàr bloemen, pralend als in schittrend kleur-festijn, door eigen zorg gekweekt. Blij, opgetogen,

bindt zij een struikje op, plukt zij een grasje uit, schikt dan haar mutsje recht, zich spieglen in haar ruit, en gaat weer zorgend verder door haar heiligdom.

Van 't groote Leven vraagt het vrouwtje niet veel meer; haar needrig huisje en haar bloemen zijn de sfeer, waar zij geluk nog vindt in haren ouderdom.

D. A. POSTEMA.

Foto C. Steenbergh.

IN DE BARHEID VAN HET ZAND STAAN DE JENEVERBESSEN ALS SCHILDWACHTEN OP POST.

DE SCHOONHEID VAN SOEST BEDREIGD.

HET is niet de eerste keer, dat ik op de schoonheid van Soest, een uitgebreide landelijke gemeente in het centrum der, op haar beurt reeds centraal gelegen, provincie Utrecht mocht wijzen. Wie in deze gemeente woont en haar heeft doorkruist per fiets en vooral te voet, zoodat hij zich een denkbeeld vermag te vormen zoowel van het geheel als van de vele bekoorlijke details, zal in de eerste plaats worden getroffen door de *verscheidenheid* van het landschappelijk schoon. Want binnen het bestek van één en dezelfde gemeente kan, wie genegen en ontvankelijk zijn belangstelling laat uitgaan naar de natuur, zoowel genieten van het weidelandschap, dat zich in het gebied van den Eem groen en malsch langs het riviertje uitstrekt — hoe buitelen er de kieviten, hoe klagen er de grutto's, hoe geestdriftig houden de kemphanen er hun steekspelen! — als van eenzijdigs bosschen en heiden, anderzijds het gebied der zandverstuivingen: een kostelijk, uitgebreid heuvelend terrein, een aaneenschakeling van duinenreeksen, bestaande uit tientallen „kopjes”. Dit laatste is een brok natuurschoon, zóó eenig, zóó rijk, dat de gemeente Soest er terecht trotsch op mag zijn en er wel zeer nauwlettend en met een bijzonder groote mate van piëteit zorg voor mag dragen, dat dit verrukkelijk bezit, waarvan niet het kleinste gedeelte aan particulieren behoort, gaaf en ongeschonden wordt bewaard, opdat dit natuurmonument een bron van stáge verheugenis blijft voor de thans levenden en voor hen, die na ons komen. Wie, bij de halte Nieuwe Weg uitstappend, langs de lijn Baarn—Utrecht gaat wandelen in de richting der Domstad, zal na enkele minuten lopen spoedig heel het imposante verstuivingsgebied, dat hel-licht afsteekt tegen de donkere hei van den voorgrond, zien opblinken en dadelijk vaststellen, dat niet alleen de gemeente Soest, noch slechts de provincie Utrecht, doch Nederland in zijn geheel iets buitengewoon waardevols bezit in deze zoogenaamde „improductieve” land-duinen. In alle seizoenen zijn zij schoon; in het vroege voorjaar, wanneer de citroentjes, na hun winterschuilsteëen te hebben verlaten, weer door de wereld beginnen te zwieren en de talrijke berkendaguijen bonte kleurigheid ten toon spreiden, staat een blauw-en-witte hemel in heel zijn sterke innigheid gespannen boven de eenzame zandverstuivingen, die hier bestaan uit effen vlakke, daar uit lichtelijk oplopend zandterrein, elders weer uit heuvels van wisselende hoogte, die een prachtig uitzicht bieden over een wijde omgeving; menigmaal kan het dan gebeuren, dat een der sierlijkste heidevogels, die ons land her-

bergt, melodieus fluitend komt aanzweven: de schuwe wulp met zijn langen, krommen snavel en verrukkelijke wiekspanning. Maar bezoek dit verstuivingslandschap, dat, wat uitgebreidheid betreft, slechts wordt overtroffen door overeenkomstige gebieden in het Geldersche, vooral ook in den zomer, wanneer er duizenden blauwtjes wapperen boven de calluna en erica, een onnoemelijk aantal heivlinders schichtig voor uw voet opvliegen, de tapuiten zenuwachtig doen bij de afbraakhoopen van een geprojecteerden weg en de duinpiepers — een karakteristieke „woestijnvogel”, die in Soest lang niet zeldzaam is — her en der hun rappe vleugels roeren. Een wonderlijk blauwe hemel kan zich dan welven boven het geblakerde zand, dat warm en wijd zich uitstrekt eenzijdigs in de richting van de spoorlijn Utrecht—Amersfoort, anderzijds in de richting van de stopplaats De Paltz, waar het aan de overzij van de lijn Utrecht—Baarn zijn voortzetting vindt in kostelijk geaccidenteerd terrein, dat hier nog enkele bekoringen te meer heeft, omdat zich hier niet alleen broedterreinen van wilde eenden en korchonders bevinden, maar overal de fantastische jeneverbessen verrijzen. Grillig, dikwijls met cypresen-allures, beklimmen deze struiken de heuvels: kaal of ruig met vaak kniehoohe hei begroeid. Maar het indrukwekkendst zijn misschien nog wel de zoogenaamde Lange Duinen, die een weelde voor de oogen zijn en een rijkdom vertegenwoordigen, die met geen geld is te betalen. Op zomerdagen wordt dit gebied geblakerd als een strand en een uitverkoren terrein vormt het dan voor de pensiongasten en voor hun kinderen. Doch ook in den nazomer en in den herfst, wanneer nog de laatste klokjesgentianen haar blauwe oogen laten blinken en een geestdriftige calluna-bloei een paarsen gloed over de hei slaat, is dit verstuivingslandschap van een ongemeene bekoring. Hetzij op stille najaarsdagen, wanneer de rustige koepel van de lucht gebogen is boven dit ongerept gebied, hetzij op wilde stormdagen, wanneer geweldige schaduwen als donkere vogelvleugels over de zandgebieden slaan, zoodra de wolken zich als kolossen plaatsen vóór het zonnelicht, is het duinlandschap van een koninklijke, rustige voornaamheid, suggereert het als geen ander gebied de rijke vrijheid. Hoe dikwijls heb ik hier, onbelemmerd door boomgroepeerings, het wonder van den vogeltrek waargenomen. Rustig mij vlijend tegen een heuvel, zelf onbespied, kon ik dan, hetzij met het bloote oog, hetzij gewapend met den kijker, de reis der duizenden trekkers volgen; vooral op Octoberdagen kon de verschijning boven de duinen van het onnoemelijk aantal kraaien, dat uit

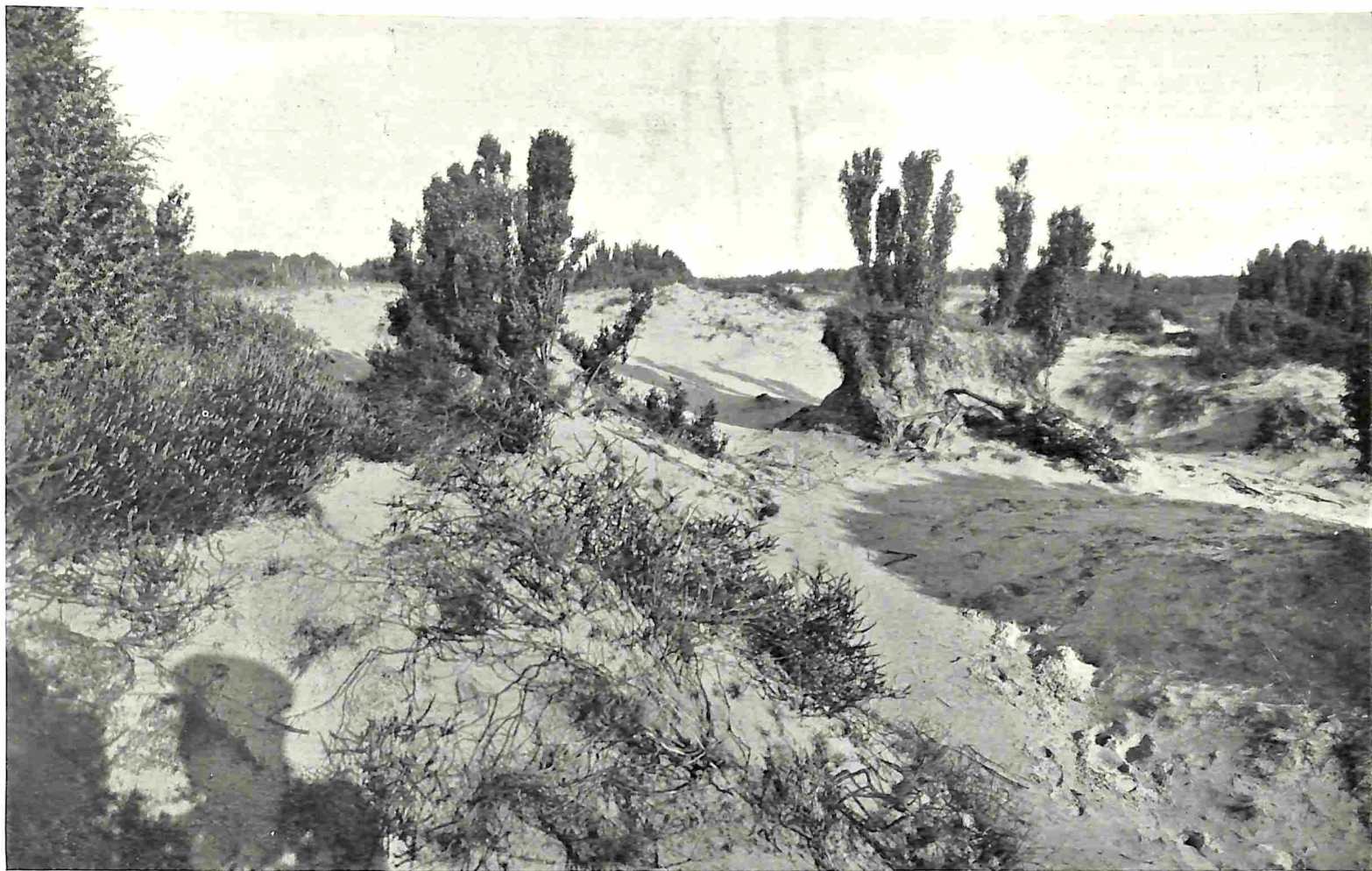

Foto C. Steenbergh.

GRILLIG VERWRONGEN JENEVERBESSEN WERPEN HUN SCHADUWEN OP HET ZAND.

verre vreemde landen kwam getogen, het hart vervullen van vreugde: hoe prinselijk was de vlucht der vogels en met name, wanneer de blijde kauwtjes kwamen opdagen en hun „luchtdansen” hielden, wonderlijk behendig en sierlijk zich opschroefden in het aetherblauw, draaiden en keerden om daarna de reis te vervolgen, was het schouwspel onvergelijkelijk rijk. Een andermaal weer waren het geduchte spreekwontroepen, luid-gakkende ganzen of geweldige kraanvogels, die boven de heerlijke wijldheid van de zandverstuivingen majesteitelijk vlogen, of wel: er jaagden buizerden en slechtvalken, die het op muizen en tamme duiven hadden voorzien. ☼ En wanneer de winter de duinen wijdt met zijn blanke toover van veel sneeuw, die aan de vlakten en kommen tusschen de terreinheffingen een zuivere blinkende sier verleent en de heuvels gaaf en teeder afrondt, is het duinlandschap plotseling een sprook-schoone werkelijkheid geworden, een symbool van witten, gaven vrede. ☼ In welk jaargetijde men zijn schreden echter ook moge richten naar de zandverstuivingen, telkens en telkens weer opnieuw is dit gebied even boeiend en ik hoop duidelijk te hebben gemaakt, dat de gemeente Soest in de aangeduide gebieden een benijdenswaardigen rijkdom bezit. Het verwijt, dat men wel eens hoort, als zouden de zandverstuivingen eentonig zijn, is, gezien, wat ik zoeven vertelde, volkomen ongegrond; wie bovendien er zich aan heeft gewend scherp uit zijn oogen te kijken en met de natuur innig mede te leven, komt onvermijdelijk tot een nog hartelijker waardeering van menig détail. ☼ Neen: in het eigenlijke duingebied zijn het geen kleurige en geurige planten, die de aandacht trekken — alleen hier en daar handhaafde zich een poover polletje hei, valt de aanwezigheid vast te stellen van zandhaver, die echter prachtig kan wuiven in den wind, en merkt men wat kruipend hout op: dennen en wilgen — maar daar staat tegenover, dat het dorre zand vol verhalen staat geschreven. Want het gedierte, dat de verstuivingen kiest tot het nachtelijk terrein van zijn onderzoek, heeft overal zijn sporen nagelaten; ten allen kant staan de „prenten” van vogels en zoogdieren: van kraaien en piepers, van hazen en konijnen, van muizen en wezels en van nog velerlei andere wezens meer. En is het zand ook niet vaak tot sierlijk geribbelde en artistieke golvingen, als waren het gestolde baren van een water, opgewaaid? En zijn de heffingen en dalingen van het onduleuse landschap niet van een fijne fantasie? ☼ Bovenal echter is het terrein der zand-

verstuivingen — en dit is van zeer groot belang, nu heel de wereld zoo benauwd wordt volgebouwd en sociale noodzaak dikwijls van velen het uiterste vergt aan krachtsinspanning — een land van rust, ruimte en vrijheid. Hier kan de vermoeide naar lichaam en naar geest een recreatie-gebied vinden, waar hij, één met de rust en ontspanning schenkende wijldheid en vredigheid van sfeer, kan worden tot een herschapen mensch, tot iemand, die weer herstelt en tot zich zelf komt na den vaak enerverenden en lichaamskrachten slopenden arbeid. ☼ Op deze wijze heeft het haast onvergelykelijk schoone landschap te Soest — in de voorafgaande regelen maakte ik nog niet eens melding van den prachtige Soester eng en het in biologisch opzicht interessante Soesterveen — niet alleen een aesthetische beteekenis, die op zich zelf reeds voldoende beweegreden is, om het prachtige terrein voor altijd onaangetast te laten — het is een diepe beleediging Gods scheidingswerk noodeloos te schenden door menschelijk ingrijpen — maar is het tevens van het grootste belang voor, in den ruimsten zin genomen, de volksgezondheid: een nauwelijks te overtreffen oord vormt het voor fysiek en psychisch herstel. ☼ Helaas dient echter te worden vastgesteld, dat het terrein der zandverstuivingen en aangrenzende heiden — bosschen vormen hier en daar bovendien een boeiende begrenzing — ten ernstigste wordt bedreigd en dat, wordt niet te juistertijd ingegrepen, heel dit kostelijke gebied, dat voor verscheidene ingewijden en een telkenjaars steeds talrijker wordend aantal pensioengasten een gezochte recreatiegelegenheid biedt, als natuurmonument te loor zal gaan. Een dergelijke ramp *mag* niet plaats hebben, een dergelijke aanslag dient, het koste wat het koste, voorkomen te worden, omdat hij zou gelijk staan met een vernietiging van niet te vervangen geestelijk bezit, waardoor zoowel een berooving van de huidige generatie plaats vindt als van de geslachten, die na ons komen en die dan terecht ons, den nu levenden, een misdadige roekeloosheid zouden kunnen verwijten. ☼ Want wat is er aan de hand? In Soest is men van gemeentewege van zins op groote schaal uitvoering te geven aan omvattende uitbreidingsplannen, die, mogen zij op zich zelf het loffelijke en niet te laken doel hebben, het aanzien der gemeente te doen toenemen, niettemin een volkomen averechtsche uitwerking zullen hebben, aangezien de strekking der plannen is om o.a. de bovenbedoelde kostelijke terreinen te betrekken in de plannen. De voornemens, die gekoesterd worden, komen neer op een

verkrachting van het door ons zoozeer geprezen, in zijn rijke zuiverheid een onschatbaar bezit vertegenwoordigende landschap: door bebouwing en ontginning der terreinen wil men . . . een element van aantrekkelijkheid toevoegen aan het Soester landschapsschoon, dat echter juist op deze wijze van zijn heerlijken luister voor altijd zal worden beroofd en op grove wijze verburgerlijkt en banaal gemaakt. Welk een vernietiging zou er plaats hebben, indien inderdaad de plannen — de projectie van wegen schijnt echter te wijzen op zeer stellige bedoelingen in dezen zin — werkelijkheid mochten worden, zoodat landarbeiderswoningen en villa's in al haar banaalheid en schennende brutaliteit

zouden verrijzen, waar nu nog een ongedeed landschap voor ziel en zinnen een bron van stille blijdschap is. Het is toch reeds erg genoeg, dat hier en daar reeds ontginning heeft plaats gehad en een storend element heeft gebracht in het landschapsschoon, maar veel, onnoemelijk veel, is nog te behouden, wanneer over hen, die verantwoordelijk zijn voor den beraamden aanslag, een andere, van meer smaak en fijn inzicht getuigende geest vaardig mocht worden. De prachtige „woestheid” der duinen is toch waarlijk van een te groote voornaamheid dan dat zij verpeuterd mag worden door uitgebreiden eentonigen dennenaanplant, die het karakter van het landschap volkomen zou wijzigen. Er zal, naar wij vernemen, in het bedreigde recreatiegebied een knus en nuchter wandelpark worden aangelegd, terwijl de duinen en omgeving nu juist uitlokken tot heerlijke, geest en lichaam, sterken tochten door een onbelemmerd-vrij gebied. Moet op deze wijze in Soest landschap met een krachtig karakter „tam” worden gemaakt? Dat desnoods nog een gedeelte der hei wordt gereserveerd voor ontginningsarbeid, teneinde eenigszins bij te dragen tot oplossing van het vraagstuk der werkloosheid, men zou er, zij het met eenige spijtigheid, in kunnen berusten, maar wanneer het rijke verstuivingsgebied aan de vernietiging wordt prijsgegeven, zou een nooit meer goed te maken natuurverarming plaats hebben, die elk mensch van smaak en ontwikkeling het schaamrood naar de kaken zou jagen. Natuurlijk stellen de betrokken autoriteiten te Soest zich veel voor van de tenuitvoerlegging der uitbreidingsplannen en stellig rekent men erop daardoor Soest te maken tot een oord, waar, juist in verband met de voorgenomen grootscheepsche „verfraaiingen” en het aanbrengen van tam gerief, de vreemdeling zich te eerder metterwoon zal vestigen. Deze verwachtingen zullen echter, wanneer de plannen ooit werkelijkheid mochten worden, spoedig blijken ernstige misrekeningen te zijn, want de bebouwingen en ontginningen zouden aan het Soester landschap juist het zeer bijzondere, waardoor het gekenmerkt wordt en dat zooveel aantrekke-

Foto C. Steenbergh.

JENEVERBESSEN BIJ DE PALTZ, DONKERE STRUIKFIGUREN TE MIDDEN VAN ZAND EN HEI.

lijks voor den vreemdeling heeft, ontnemen en Soest maken tot een gemeente, die zich, wat haar natuur betreft, niet al te zeer onderscheidt van elke andere willekeurige, niet onvoordeelig gelegen, plattelandsgemeente. Wij durven dan ook voorspellen, dat, wanneer Soest wordt „uitgebreid” op de manier, die men zich voor oogen stelt, de ontwijding, welke daarin schuilt, tengevolge zal hebben, dat de kip, die de gouden eieren legt, wordt geslacht. Want wanneer Soest wordt ontlusterd, wanneer het niet meer kan bogen op een oorspronkelijke, haast overal elders in ons land ontbrekende, natuur, zal het door hen, die van woonplaats veranderen, niet tot oord van vestiging worden uitgekozen, vooral niet, omdat de belastingen in Soest toch reeds schrikbarend hoog zijn, zoodat men in het gunstigst geval slechts zou kunnen rekenen op eenigen toevloed van personen met kleine pensioentjes. Na de vorenstaande uiteenzettingen behoeft niet nog eens nadrukkelijk te worden herhaald, dat door realisatie van wat in de bedoeling ligt, niet alleen groote aesthetische, maar evenzeer economische belangen in 't gedrang geraken. De Soester recreatieterreinen, die reeds thans veler belangstelling hebben, zijn echter niet slechts van uitsluitend gemeentelijke beteekenis, maar zij zijn tevens van groot provinciaal en zelfs landsbelang, daar zij worden bezocht door personen uit alle deelen van het rijk; vooral in den zomer van 1926 hebben velen op het beschreven ontspanningsgebied hun keuze laten vallen. Het is dan ook onjuist de zandverstuivingen te karakteriseeren als een volstrekt renteloos terrein; dit is het in geen geval en het kan zelfs tot zeer winstgevend gebied worden gemaakt, wanneer men, in plaats van zijn heil te zoeken in bebouwing en ontginning, op uitgebreide schaal overal in ons land reclame maakt voor de schoonheid van Soest en daarbij juist, als argument bij het aansporen tot bezoek of vestiging, nadrukkelijk wijst op het zeer bijzondere van het Soester landschapsschoon, waar men het haast overal elders in ons land zonder moet stellen. Een initiatief in deze richting zou een stilliger

Foto C. Steenbergh.

IN HET ZAND DER VERSTUIVINGEN STAAN DE VOETPRENTEN VAN MENSCH EN DIER.

en duurzamer succes verzekeren dan de verwezenlijking der uitbreidingsplannen. Tenslotte moge worden herhaald, dat Soest in de zandverstuivingen een noodzakelijk te behouden natuurreserveat bezit; mochten de gemeenteautoriteiten te Soest echter van gevoelen zijn, dat er, in verband met de armoede der gemeente, financiële beletselen bestaan ten aanzien van dit noodwendige behoud, dan dienen zij zich te wenden tot het rijk en in elk geval tot de provincie, opdat deze in geldelijk opzicht bijspringen. Nauwelijks kan worden aangenomen, dat het bestuur der provincie, die als geheel een zeer groot belang heeft bij het in onge-repten staat bewaren van het kostelijk natuurmonument, dat de gemeente Soest het hare kan noemen, een afwijzende houding zal aannemen.

RINKE TOLMAN.

Foto C. Steenlergh.

HET GEBIED DER GOLVENDE DUINEN BIJ SOEST.

RADIO EN IK.

WIJ leven in een in dubbel zin draadloos tijd, in de eerste plaats omdat het wel schijnt alsof wij helaas den draad der geleidelijke ontwikkeling zijn kwijt geraakt, waardoor alles nu met horten en stooten gaat, en in de tweede plaats — wederom: helaas — wegens de afgrijselijke uitvinding, die men noemt met het woord „radio”. Ik houd heelemaal niet van radio en wensch deze mijne meening niet onder stoelen of banken te steken. — Gelukkig ben ik niet verblind genoeg, om het nut te willen ontkennen van draadloze seinen voor in nood zittende schepen en voor telegrafische doeleinden in het algemeen. Ook ga ik niet zoo ver als een oom van me, die beweert, dat „al die electriciteit in de lucht” het weer in de war stuurt en die vast overtuigd is, dat het enkel en alleen de schuld van de radio is, dat we tegenwoordig negen maanden winter en drie maanden geen zomer hebben. Zoo ver — ik herhaal het — wensch ik niet te gaan. Maar laten ze me na deze uiterste concessie verder dan ook met radio-concerten en dergelijke van het lijf — in casu van het oor — blijven, want wat de menschen nu toch hooren aan al dat geknetter, gekras en alle verdere nare geluiden, die doen denken aan een stokoude en doodzieke phonograaf, kan ik me niet begrijpen. En zoo’n gramfoon kun je tenminste nog laten spelen wat je wilt. Dat alles lag me op het hart en woog daar zwaar, zoodat ik blij ben dat het eraf (van het hart) en eruit (uit mijn mond en mijn pen) is.

Het voorafgaande is eigenlijk alleen een soort inleiding, hetgeen ik er met opzet niet boven heb gezet, omdat niemand het dan natuurlijk zou hebben gelezen. En al ben ik noch naïef, noch verwaand genoeg om te meenen, dat degenen onder mijn medemenschen, die, om het eenigszins paradoxaal uit te drukken, door de draadloze wol geleverd zijn, door het lezen alleen van mijn oordeel dit plotseling zouden overnemen — iets dergelijks valt van deze verblinden, of in dit geval feitelijk: verdoofden — niet te verwachten, het heeft me toch opgelucht en zal me misschien in staat stellen om in wat minder gecompliceerde volzinnen verder te gaan.... Zooals men weet, kan in deze wereld niet alles — ook de antipathie niet — van één kant komen en het schijnt wel, dat de radio evengoed wat tegen mij heeft als ik wat heb tegen de radio. Het zal wel net zoo iets zijn als met tafeldans. Zoodra ik de punt van mijn neus maar in een kamer steek waar een séance aan den gang is, weigert het anders danslustigste tafeltje om ook nog maar één poot te verzetten —, volgens mijn weinige spiritistische vrienden omdat ik een ongelovige ben. Wanneer dit inderdaad de verklaring mocht zijn, is de intuïtie der geesten, of wat er dan de tafels doet huppelen, inderdaad verbazend, want ik heb in zoo’n geval nog nooit mijn inzichten daaromtrent verkonigd, juist in de hoop nu ook eens iets te zien te krijgen. Met radio

dito. De prachtigste concerten — dit wederom volgens het door mij helaas niet te controleeren oordeel van mijn kennissen — gaan over in het ijselijkste geknars, wanneer ik ergens binnenkom waar een anderen-napratende luidspreker — zooals gewoonlijk op dit ondermaansche — het hoogste woord voert. Gisteravond ook weer. Ik liep eens bij mijn getrouwde zuster aan, hoewel ik wist wat me kon te wachten staan. En jawel, dadelijk toen ik binnenkwam zag ik al de bekende gekronkelde gramfoon-trompet midden op de tafel. Leentje luisterde met blijkbaar welgevallen en zwager Henk trok een gezicht, dat weinig minder registreerde dan opperste gelukzaligheid.

Het deed me ineens denken aan een voorstelling van „Adam in Ballingschap”, die ik jaren geleden eens heb gezien en waarbij Eva over het tooneel liep met meer kleeren aan dan ik had verwacht en Adam — tot aan den zondeval — met een stereotiepen en wezenloos glimlach op zijn gezicht, waar je ibbel van werd. Zoodra hij eenmaal gezondigd had ging het beter en kreeg hij ineens iets menschenlijks, waaruit (tusschen haakjes) nog eens het nut der zonde blijkt. — Precies zoo wezenloos-verstard glimlachte Henk. Ik begreep er weer niets van, want het eenige wat je hoorde was: „Rr, rr, rr, tu, tu, ping, ping”. — „Wat is het? Een jazz-band?” vroeg ik. — „Sst!” zei mijn zuster. „Beethoven”. — „Rr, bing, péng”, deed de luidspreker, die me blijkbaar dadelijk had zien binnenkomen. Het werd nu ook Henk te kras en hij ging denatureeren of zoo iets. Hij draaide tenminste aan allerlei knoppen tot er, na eenige barre afscheidsdissonanten, een verrukkelijke, suizende stilte inviel. „Zoo is tie mooi”, zei ik, „lâat hem nu zoo”. Maar dan moet je net mijn zwager hebben! Hij bleef natuurlijk manoeuvreeren met die vervloekte knoppen, tot je weer vrij duidelijk „rr, tu, ping” hoorde. Dat scheen evenwel nog niet voldoende te zijn, want Henk bleef doordraaien. — „Kunnen het soms spotgeesten zijn van-avond”, vroeg ik, „of heb je die niet bij radio?” — „Doe toch niet zoo idioot”, merkte mijn zuster op. „Daarnet, vóór jij binnenkwam, was hij heusch schitterend, hè man?” — „Wil ik dan maar liever weer weggaan?” stelde ik voor. — „Rr, bing, péng!” zei de luidspreker enthousiast. Dat heb ik toen maar opgevat als een openlijke oorlogsverklaring. Ik ben meteen naar huis gegaan en heb tot vannacht half twee zitten schrijven aan dit artikel. AMBER.

ASPECTEN VAN BOMBAY.

I.

NU eens onbesproken of zij daarin gelijk hebben of niet: de Britten hebben hun koloniaal leven, ook in Hindoestan, veel meer naar eigenlandschen aard ingericht dan de Nederlanders in Insulinde. Het zijn vooral de Schotten, die van de Britsche kolonisatie maken en gemaakt hebben, wat zij is. Daarom is het hôtél in Bombay

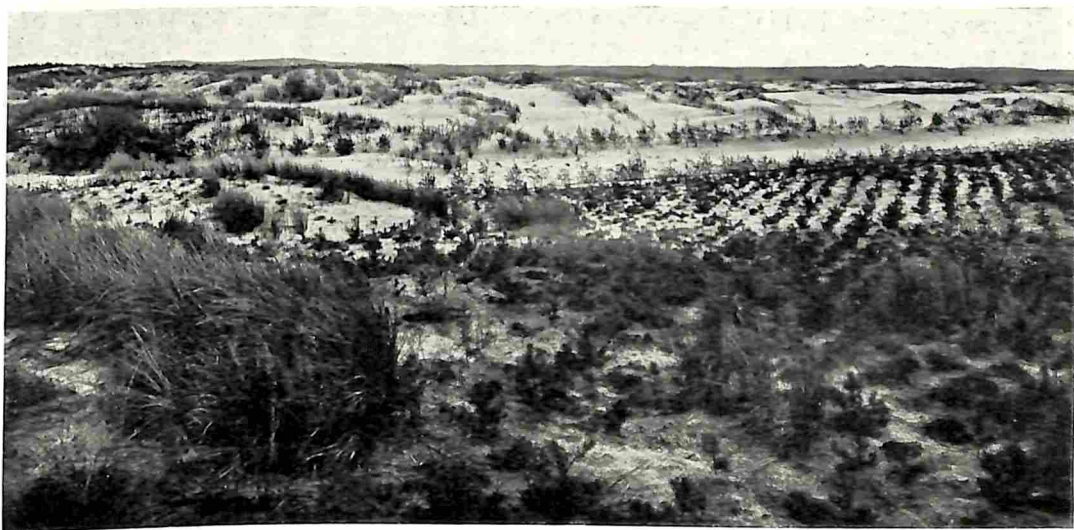

Foto C. Steenbergh.

DUINLANDSCHAP BIJ SOEST, MET WEGPROJECTIE EN DENNENAANPLANT.

en Calcutta veel meer een Engelsch dan de voortreffelijke hôtels in Batavia, Soerabaja of Medan Nederlandsche hôtels zijn. Wat zeg ik? De hôtels in Medan zijn zelfs veel meer Britsch door het belachelijke snobisme, dat onder de Nederlanders in Deli heerscht, dan Nederlandsch. Maar „jaag het natuurlijke weg en het keert op 'n drafje" terug. De kersversche Europeaan, in een Bombay'sch hôtél afgestapt, kijkt zich de oogen toch uit aan het ongewone, dat hij er waarneemt. Wanneer hij in het voorjaar komt heeft hij al dadelijk het buitenkansje een deel zijner mede-hôtelgasten, ook indien zij naar Engelsche hooghartigheid hem niet schijnen op te merken, zelfs niet met hem aan dezelfde tafel, opgeruimd te zien. Zij keeren met verlof of voor goed huiswaarts. Het is den Britten zooveel gemakkelijker en minder kostbaar tevens, naar „*merry old England*" terug te keeren dan voor onze landgenooten daar ver weg van ons hart. Bombay ligt de helft dichter bij dan Batavia. Om niet eens te spreken van onze overzeesche bezittingen veel verder nog dan Java: Celebes, de Molukken, Borneo. Er is dus in Hindoestan een veel geregelder verkeer van „Engelschen" en „Schotten" naar en van hun land dan voor ons mogelijk is. Heel onze kolonisatie in een overzeesch gebied van meer dan tien duizend groote en kleine eilanden, biedt door zijn verbrokkeling onvergelykbaar grootter moeilijkheden dan die in Hindoestan. Maar zoo opgeruimd zijn de gezichten om hem heen niet, of vaak

ziet de opmerker aan de bleeke ge-laatskleur, vooral van de „*ladies*", dat een verblijf in koeler klimaat noodig is. „*There is no place like home*", het slot van het lieflijk lied „*Home sweet home*", beiert een carillon te Bombay in de luisterende ooren der Engelschen, en reeds het feit, dat deze hulde aan vaderland of vaderhuis, door Herman Heijermans zoo geestig vertaald met: „zooals het klokje thuis tikt, tikt

het nergens", geregeld aan de Britten wordt herinnerd, dunkt mij wel kenmerkend voor de zelfbewuste Britsche kolonisatie. Het leven in het Bombay'sch hôtél begint al vroeg, schoon het gemeenschappelijk ontbijt, het eerste „*tiffin*", niet voor een uur of tien wordt gehouden. 's Morgens om een uur of zeven, of vroeger reeds, komt de hôtél-„boy", of in de meeste gevallen iemands eigen bediende, al binnen met een blad met wat slappe thee en wat gecondenseerde melk, wat geroosterd brood en jam en een paar bananen. De warmte is dan nog niet drukkender dan op een onzer zomermiddagen. Voor zij Hindoestan verlaten kan men de „*ladies*" nu de stad zien ingaan, een besluierde zonnehelm op het hoofd, om „in de bazaar" — algemeen naam voor de gezamenlijke „*to-ko's*", zooals wij zeggen — wat snuisterijen voor „thuis" te koopen, of wat benodigdheden voor het laatste oogenblik, of voor aan boord van de morgen vertrekkende „*mail*". De „*aya's*", zij die men op Java „baboes" noemt — maar de benaming „*babu*" wordt hier juist gegeven aan geletterde, althans onderwezen Hindoes — de „*aya's*" gaan met de bleeke Engelsche kindertjes een luchtje scheppen. Misschien voor 't laatst, dat zij dit met deze kleinen doen, aan wie zij zich hebben gehecht. De „*gentlemen*" komen reeds naar beneden, in den „*barroom*", waarin ook „de leestafel" van het hôtél is, welke slechts den naam met onze „leestafel" in koffiehuis of hôtél gemeen heeft. Aan den ingang van elk hôtél immers is een boekenstalletje voorzien van de laatste „*novels*" en „*magazines*" in schril-gekleurde omslagen, en van de laatst aangekomen kranten uit Engeland, en de Engelsche dag-

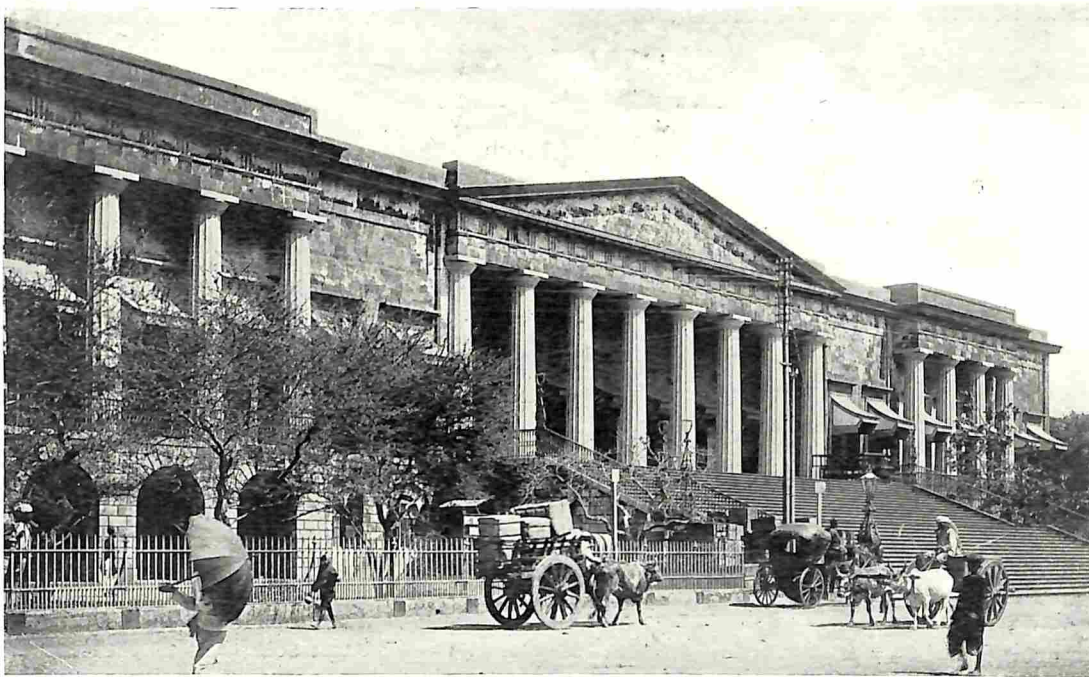
bladen in Hindoestan: de „*Bombay Gazette*", de „*Indian Times*", en vele andere. Intusschen sluipen boven langs de waranda's, welke de kamers luchtig houden, de jongere „*gentlemen*", minder vroeg bij de hand dan de oudere, in hun pyjama's, algemeen gebruikt woord uit het Britsch-Indisch leven, en met een badhanddoek over den arm, naar de badkamer of komen er van terug. Een paar staat daar zelfs te wachten om de eerste te wezen, die er gebruik van maakt als „hij" of „zij" daarbinnen klaar is. Het zoogenaamde Nederlandsch-Indische „*mandiën*" wordt door de Engelschen in Hindoestan niet toegepast, trouwens de nieuwste hôtels in Batavia, Soerabaja en Medan bezitten hun badkamers. Ik heb het „*mandiën*" steeds de onbeholpenste wijs gevonden, van zich door water te verfrischen: afgescheiden van den onoogelijken toestand, waarin de meeste „*mandië-kamers*" zich in onzen „Oost" bevinden. Dat zich-zelf beplensen met kleine emmertjes water, geschept uit een groote vergaarbak, het is wel een manier van zich te verfrischen uit de dagen van Olim, of zooals men in zoogenaamd Maleisch zegt: „*tempo dahoeloe*". De Britsch-Indische badkamers zijn ingericht, zooals die in de hôtels van Europa, behalve dat ook de voorname hôtels in Bombay kamers bezitten van hoogen prijs, met een eigen badkamer uitgebouwd. Meestal verfrist men er zich in door een „*stortbad*". De kamers in de Britsch-Indische hôtels zijn onderling zeer gehoorig,

te erger, wijl vensters en deuren zijn vervangen door winddoorlatend latwerk. Men hoort het in het morgenuur in verschillende kamers donderen. De m'nheer — de „*sahib*" — of de mevrouw — de „*mem-sahib*" — is knorrig ontwaakt. Vooral „hij". Immers, „*ladies*" spreken niet zoo luid en vloeken ook niet, schoon tegenwoordig het „vloeken" door „*ladies*" 'n beetje geëmancipeerd wordt geacht, overeenkomstig het „*bobbed*" of

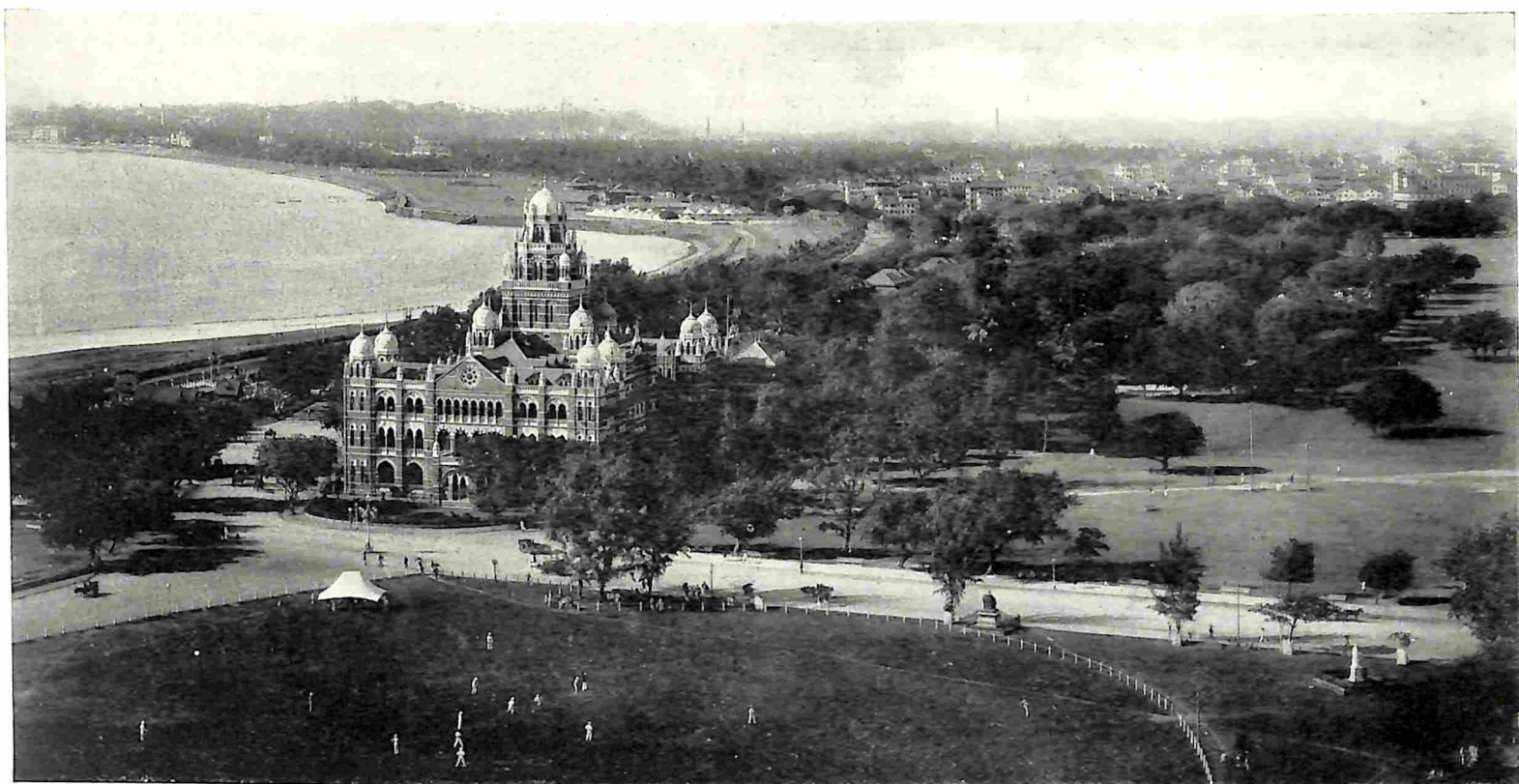
„*shingled*" haar. „Hij" vloekt zijn boy stijf, of tracht hem door zijn toorn te verpletteren. De inlandsche bedienden echter, ook in Hindoestan, laten dit, zoolang de „*sahib*" de daad niet bij het woord voegt, langs hun, vooral in dit heete klimaat heerlijke „kouwe kleeven" afdruipe. Tenslotte dunkt het den „*sahib*" maar het beste om zijn ontevredenheid in een „*whiskey-and-soda*" beneden te verdrinken. Maar terwijl het later in den morgen wordt, zowat tegen een uur of negen, en de zon daarbuiten reeds begint te gloeien, bevolken zich de overdekte waranda's van het hôtél. Er staan van die lange „luie stoelen", welke de zeereis meemaken, daarop strekken zich de luie mensen, moede van het opstaan uit hun bed, uit. Evenals in de Nederlandsche koloniën wordt er ook in Britsch-Indië door de „*zakenmensen*" hard gewerkt. Maar deze energie houdt plotseling op met de noodzaak. De hôtélbewoners, die deels morgen vertrekken, voelen zich thans bevangen door de hitte van het klimaat, tenzij het pas aangekomen jonge mensen zijn, kersversch en vol Britsche elasticiteit overgekomen. De geest houdt hen, die werken moeten, vaardig. Niet zoodra houdt dit „heilige moeten" op, of het lichaam, dat zich bij zooveel gloed van buiten steeds moede, lusteloos, vadsig voelt, het lichaam doet zich nu gelden in al zijn begeerte om te luiere, daar er geen reden langer is zich wat de Engelschen noemen „*fit*" te houden.

(Wordt vervolgd).

MAURITS WAGENVOORT.

HET STADHUIS VAN BOMBAY.

GEZICHT OP BOMBAY VAN DEN MALABAS-HEUVEL.

DE POEDEL.

ONDER onze hondenrassen begint in de laatste jaren de Poedel weer meer op den voorgrond te treden. Onze trouwe vriend, „de hond”, is helaas ook aan de grillen van de mode onderhevig. Die wispelturigheid is oorzaak dat zoo menig hondenras opeens zijn populariteit verliest. Het z.g. uit de mode raken doet echter meestal geen schade aan het hondenras dat het treft. Integendeel, te groote belangstelling is dikwijls noodlottig geweest. Men fokte te veel om aan de aanvraag te kunnen voldoen; uiterlijk schoon, elegante lijnen hadden de aandacht. Het karakter, de kern was bijnaak geworpen. Tot dat opeens dit euvel aan den dag kwam en de favoriet op den achtergrond gedrongen werd om tenslotte te verdwijnen. Deze verdwijning was meestal schijnbaar. De echte fokker en liefhebber, hij die van een bepaald hondenras houdt, bekoord door innerlijk en uiterlijk schoon, hij blijft het ras wel trouw, omdat het hem voldoet en vreugde schenkt. Dit zijn de z.g. steunpilaren. En aan deze dankt menig hondenras zijn voortbestaan. Zoo is het ook met den Poedel gegaan. Na een tijdperk van glorie kwam al heel gauw de terugslag. Juist in de laatste jaren neemt de belangstelling weer toe. Een verblijdend verschijnsel, want de Poedel is dit volkomen waard. Kennel Castor, eig. de heer C. H. v. d. Roemer, Rotterdam en kennel Fedilitas van de Dames Moorees fokken en exposeeren nu al ruim dertig jaar Poedels. Een hondenras dat zulke trouwe aanhangers heeft, moet goede eigenschappen bezitten. Laten wij hopen dat meerdere hondenvrienden trachten deze te ontdekken zoodat in volgende jaren de liefhebberij voor dit pittige ras gestadig toeneemt. Een beletsel hiervoor is het in conditie houden. Een Poedel is een hond, die, wil men hem goed tot zijn recht laten komen, veel verzorging behoeft. Doch dit is ook het geval met ruwharige honden. Wie zich een jongen Poedel aanschafft moet goed weten wat hij van dien hond wil maken n.l. een koord- of kroespoedel. De onderscheiding is geheel willekeurig, daar het van de haarverzorging afhangt. Een kunstig geknipte kroespoedel is inderdaad niets anders dan een goed uitgekamde en half geschoren koordpoedel. Het onderhoud van den Poedel is niet zoo'n vreeselijk werk als men denkt; doch het is noodig den hond geregeld te onderhouden. Veel borstelen en kammen en de huid rein houden is een eerste vereischte, maar die geldt voor elk ander hondenras ook. Het karakter van den Poedel is bijzonder aanhankelijk. Hij is bedaard, verstandig, zeer leerzaam en graag in gezelschap. Op de wandeling is hij een prettig makker. Zwemmen kan hij als de beste en apporteren is zijn liefste bezigheid. De Poedel moet een flink gebouwde hond zijn met mooie afgeronde evenredig

gebouwde achterhand, goed gewelfde lendenen en goede rechte voorhand. De schouders moeten goed geplaatst zijn, de voeten goed gesloten. De kop moet adellijk vertoonen. Het geheel een kloekke fraaie verschijning. Voor den dwergpoedel gelden dezelfde raspunten, alleen mogen deze niet hoger dan ± 30 c.M. zijn en een gewicht hebben van 5 à 6 K.G.

RASPUNTEN.

Algemeen voorkomen. Is dat van een sterken, levenslustigen, bedrijvigen en vernuftigen hond; goed gebouwd; kop en hals altijd recht gedragen; staart indien niet afgekapt, hetgeen bij den Koord-poedel zelden gebeurt, horizontaal gedragen, en dik bekoord met lange krullen gelijk aan kurentrekkers, een staart met lange koorden is een sieraad. — **Kop.** Lang, groote hersen-pan waarin ruim plaats is voor hersenen; wijd tusschen de ooren en eenigszins gewelfd; wenkbrauwbeenderen goed zichtbaar; goed behaard met koorden. — **Snuit.** Lang, doch niet „snipey”, sterk, vierkant en diep; de „stop” zichtbaar, doch niet al te veel; de lippen niet al te ver overhangend. — **Tanden.** Sterk, mooi, gaaf

EEN FRAAIE WITTE KROES-POEDEL.

gebit, de tanden goed op elkaar passend. — *Oogen*. Middelmatig van grootte, ovaal, donker en met een zeer verstandige uitdrukking, zij moeten in een rechten hoek staan tot de lijn van den snuit; oogleden zwart. — *Neus*. Flink ontwikkeld, met goed geopende neusgaten en altijd zwart. — *Ooren*. Zoo lang mogelijk, de punten moeten elkander raken over den neus gemeten, vlak tegen de kaken liggend, laag aangezet en zeer lang behaard met koorden. — *Nek*. Goed gebouwd, niet al te lang en gespierd, ten einde den kop hoog en waardig te kunnen dragen. — *Borst*. Tamelijk diep, doch niet te breed; krachtig en goed gespierd. — *Rug*. Niet te lang, goede ribben; lendenen gespierd en de buik opgetrokken. — *Voorpooten*. Geheel recht, zeer gespierd en goed gebouwd om te kunnen rennen; van een tamelijke lengte. — *Achterpooten*. Zeer gespierd, sprongewricht noch binnen noch buitenwaarts gedraaid. — *Voeten*. Sterk, niet te klein, goed op de teenen staande; zolen hard en dik, zwemvliezen nog al ontwikkeld; nagels altijd zwart. — *Staart*. Hoog aangezet, een doorlopende lijn vormende met den rug, lang behaard met koorden; bij den Koordenpoedel wordt de staart meestal niet afgesneden, daar een staart met fraaie, lange koorden een sieraad is. — *Haar*. Lang, zoo lang mogelijk, fraaie gedraaide koorden vormend van minstens 30 Centimeters lengte. (De langste koorden die, zoover bekend is, ooit bestaan hebben, hadden een lengte van 66 Centimeter). — *Kleur*. Geheel éénkleurig wit of éénkleurig zwart.

I. JOH. W. DE VRIES.

EENDENKOOI TE BERKENWOUDE BIJ GOUDA.

IN DE EENDENKOOI.

WIE van meening mocht zijn, dat een „eendenkooi” een stroomand voor eenden is of een inrichting om eenden op te sluiten, vergist zich wel danig, wat den lezer dadelijk zal blijken, wanneer ik in den loop mijner beschrijving van deze eigenaardige vogelvangst ga vertellen. Gaarne stel ik U voor om in gedachten samen een bezoek te brengen aan een „kooi”, wat niet gemakkelijk is, want de kooiboer staat ons lang niet op ieder getijde van het jaar toe zijn inrichting een bezoek te brengen. ☼ Kijk, daar ginds aan den zeekant, eenigszins landwaarts in, staat te midden van het geboomte een eenzame boerderij, waarachter zich een klein bosch uitstrekt. Hier woont de kooiboer te midden van deze rustige omgeving, want rust en stilte is de eerste vereischte voor de uitoefening van het kooibedrijf. In de omgeving van Zwaagdijk, tusschen Hoorn en Medemblik ligt te midden der lage, stille landouwen een kooiplaats. De eigenaar van deze boerderij bezit al tientallen jaren het kooirecht, hetwelk indertijd aan zijn voorouders werd verleend. Dit vangrecht van bedoelden eigenaar, hetwelk we eens mochten bezichtigen, is al een heel oud vergeeld document, waaraan de groote lakzegels zijn bevestigd. In dit manuscript wordt aan de familie het uitsluitend recht van het „kooien” verleend, waarbij tevens het gebied is bepaald, waarover het kooikersrecht zich uitstrekt. ☼ Rondom de boerderij met haar eigenaardige bosschages is in gedachten een cirkel getrokken van vrij grooten diameter. In het omliggende weiland treffen we hier en daar steenen paaltjes, welke den omtrek van den denkbeeldigen cirkel begrenzen. De wet bepaalt, dat geen enkele jager binnen dezen cirkel een schot mag lossen. Waarom deze

bepaling is gemaakt zal ons straks blijken. ☼ ... 't Is Mei... en wellicht staat de kooiker ons nu wel toe een bezoek te brengen aan zijn eigenaardig bedrijf. Van den grintweg af slaan we het landpad in en... door verschillende hekken bereiken we over talrijke stukken land de rustige boerderij. Na even kennis te hebben gemaakt met de boerenfamilie, rasechte Westfriezen, wordt ons verzoek toegestaan, mits we beloven ons te willen gedragen volgens de aanwijzingen van den kooiker. ☼ Weldra bevinden we ons nu achter de boerderij in het bosch van hoogopgaand geboomte, waartusschen allerlei struikgewas. Wat een groot aantal nesten in die boomen; soms talrijke bijeen in één kroon van een boom. 't Zijn reigersnesten. Deze vischroovers weten ook, dat de kooiplaats een rustig, veilig gebied is, vandaar, dat de reigerskolonie hier in h t bosch heur broedplaatsen heeft uitgekozen. Van hier uit trekken de statige vogels den polder in, om in de slooten en plassen aan de zeezijde de visch- en kikkervangst uit te oefenen ☼ De kooiker verjaagt deze vogels niet.

Ieder voorjaar klimt hij met zijn zoon in de boomen naar de nesten 'om enkele eieren uit ieder nest te halen. Zoo verzamelt de kooiboer wellicht enkele duizenden eieren, welke voor 't meeren-deel aan banketbakkers worden verkocht. ☼ „Kom nu maar stil mee!” zegt de kooiboer. Vooral rustig zijn; zachtjes lopen en niet praten!” — en langs de boschpaden voert hij ons naar het midden van het bosch. Hierin bevindt zich een ondiep meertje: de zoogenaamde

„kom” geheeten, omgeven door schitterend geboomte en struikgewas; een dorado voor zwem- en waadvogels. Van deze kom uit lopen een viertal smalle, ondiepe slooten het bosch is, van de vier hoeken af. Deze slootjes, de zoogenaamde „pijpen”, hebben een bijzonderen vorm. Ze lopen met een hoek, een zoogenaamden elleboog, het bosch in. Bovendien wordt de pijp van het meertje af steeds smaller en ondieper, tot ten slotte zoo'n pijp in het bosch droog uitloopt. ☼ Boven zoo'n pijp is over de geheele lengte een net gespannen of een vlechtwerk van twijgen. Aan het eind van de pijp in het bosch bevindt zich een groote vischfuijk of een soort val, van rietwerk gevlochten. Nog een eigenaardigheid valt hier op te merken. Langs de pijp zijn ter weerszijden houten schuttingen gebouwd van manshoogte. Deze schuttingen staan echter als coulissen op een tooneel: ze zijn dus schuins voor elkaar gebouwd, zoodat men er omheen kan lopen en zich onmiddellijk achter een volgende coulisse kan verschuilen. ☼ Even voorbij den ingang van het bosch staat een ijzeren pot, waarin lange, vochtige turven staan te smeulen. De kooiboer neemt zoo'n rookende turf in de hand en nu noodigt hij ons uit, zachtjes verder te gaan langs de coulissachtige schuttingen in de richting van het meertje. ☼ Zorgvuldig heeft de kooiboer eerst gekeken, vanwaar de wind komt en onze wandeling zóó uitgekozen, dat bij 't naderen van de kom de wind van de kom afwaait. De wilde eenden en andere vogels mogen ons menschen niet ruiken. Hiervoor dient tevens nog de rook van de smeulende turf, die de menschenlucht „verslaat”, zooals de kooiker het uitdrukt. ☼ Behoedzaam sluipen we nader. „Zachtjes, zachtjes, daar staan we achter de schutting, aan den kant van de kom opgeslagen. De kooiker wenkt ons naast hem te komen

staan en . . . zonder een woord te spreken wijst hij ons een kijkgat in de schutting, waardoor we om beurten kijken en nu een vrij gezicht over het meertje en de naaste omgeving hebben. ☼ Wat toch een prachtig gezicht! Als een spiegel ligt het meertje vóór ons, waarin talrijke wilde eenden en ander watergevoegelte drijven. Aan den waterkant staan talrijke reigers en ook een enkele ooievaar schilderachtig in den ondiepen plas. En boven ons kweelen de gevederde zangers in het statige geboomte. Precies een groot schilderij, die gestoffeerde waterplas, van zeldzame bekoring. ☼ Let nu eens goed op. Tusschen de takken der boomen en in de struiken zien we honderden eendekorven liggen. In iedere korf zit thans een schuwe wilde eend te broeden op talrijke eieren. Over enkele dagen komen de jonge eendjes reeds uit de korven en laten zich in het meertje duikelen, zoodat over enkele weken de kom bevolkt is met honderdtallen jonge eenden met heur ouders. Weldra kunnen de jongen ook reeds vliegen. ☼ Tegen den schemeravond vliegen meest alle eenden uit de kom op, strijken over de hooge boomen en trekken over de weiden naar den zeeant om daar voedsel te zoeken. Nu vallen echter talrijke eendvogels den jagers ten buit. Deze liggen op de loer buiten de cirkelomheining van de kooi en „poffen” er op los, wanneer de eenden vrij laag vliegen. Doch honderden ontkomen den dans en bereiken veilig de zee, waar ze den geheelen nacht rustig naar slakjes, kuit en kleine vischjes speuren. Niet zoodra daagt de morgen of ze trekken weer weg en vliegen terug naar de kom in de kooi, waar ze den geheelen dag nu veilig zijn. ☼ 't Spreekt vanzelf, dat de kooiboer niet ingenomen is met de jagers, die dagelijks slachting houden onder zijn kooieenden, doch als ze zich maar buiten het omheinde kooigebied houden kan hij den wildjagers het schieten niet verbieden. ☼ Zoo nadert langzaam de herfst- en de wintertijd: de overgebleven jonge eenden, welke in de kooi zijn uitgebroed, zijn alle volwassen geworden. Veel voedsel is er nu voor hen buiten niet meer te vinden. Dit is den kooiker bekend en wat doet deze nu? 's Morgens trekt hij met zijn smeulende turf in de eene en den voederbak in de andere hand de kooi in en strooit voorzichtig graan en ander voedsel in het begin van de slooten (pijpen). De hongerige eenden zwemmen kwakend uit de kom naar de pijpen om zich aan het voedsel te goed te doen. Iederen morgen opnieuw voedert de kooiboer en steeds strooit hij het voer iets verder de pijpen in. Langzamerhand geraken dus deze „kooieenden” aan de overdekte pijpen gewend, welke ze nu vrij ver inzwemmen. ☼ Nog meer nadert de wintertijd. 't Wordt hevig koud en de trektijd is aangebroken. Uit de Noordelijke landen: Zweden, Noorwegen, Rusland enz. komen in groote vluchten, de talingen, smienten, duikers en andere vreemde eendesoorten. Het echte schuwe trek-wild, welke vogels bij het minste geritsel onmiddellijk „op de vlucht slaan”. ☼ Deze periode heeft de kooiboer afgewacht en nu breekt zijn vangtijd aan. Honderden van die wilde trekvogels hebben 's nachts op zee de kooieenden ontmoet. En wanneer nu de ochtend aanbreekt en de tammere kooieenden hun terugtocht naar de kom in het bosch aanvaarden, trekken de wilde soortgenooten graag mee, waar nu de gansche koppel ten slotte in het meertje neerstrijkt. ☼ De kooiboer heeft van te voren rijkelijk voedsel op het water in de pijpen gestrooid. Hongerig door de uitgestane kou in het hooge Noorden zwemmen de talingen en smienten met heur soortgenooten achter de kooieenden aan, welke de pijpen intrekken, om zich aan het heerlijke voer te vergasten. En maar steeds verder zwemmen ze al etende de pijp in: den dood tegemoet. Reeds zijn ze den hoek van een pijp omgezwommen en kunnen door den knievorm van de sloot de andere vogels niet meer zien, die zich nog in de kom of voor in de pijpen bevinden. Daar komt eens-

EENDENKOOI IN HET NAARDERMEER.
DE FUIK, HET LAATSTE GEDEELTE VAN DE PIJP.

klaps de kooiker achter een schutting te voorschijn. Hevig verschrikt vliegen de wilde vogels dieper de pijp in. Naar boven kunnen ze niet: het net houdt ze tegen. ☼ Weer vertoont zich de kooiboer achter het wild en wederom stuiven ze de zich vernauwende sloot in. Zoo jaagt de kooiker ze ten slotte naar het eind van de pijp, waar ze in de „fuik” terecht komen en in letterlijke beteekenis „om hals worden gebracht”. De andere zwemmers hebben er intusschen niets van bemerkt en wagen het ook de pijp in te zwemmen met hetzelfde treurige verloop. ☼ Zoo weet de kooiker op slimme wijze in den vangtijd iederen morgen talrijke eenden, talingen, smienten enz. te verschalken, welke, aan den poelier verkocht, hem een zoete winst opleveren. 't Spreekt vanzelf, dat hevige koude in de Noordelijke gewesten den kooiker ten voordeel is. Dan komen de wilde eendesoorten bij duizenden naar onze zee kust en talrijke exemplaren vallen den kooiboer ten buit. ☼ Ieder begrijpt echter, dat het kooikersberoep een zeer wisselvallig bedrijf moet worden genoemd.

U. G. DORHOUT.

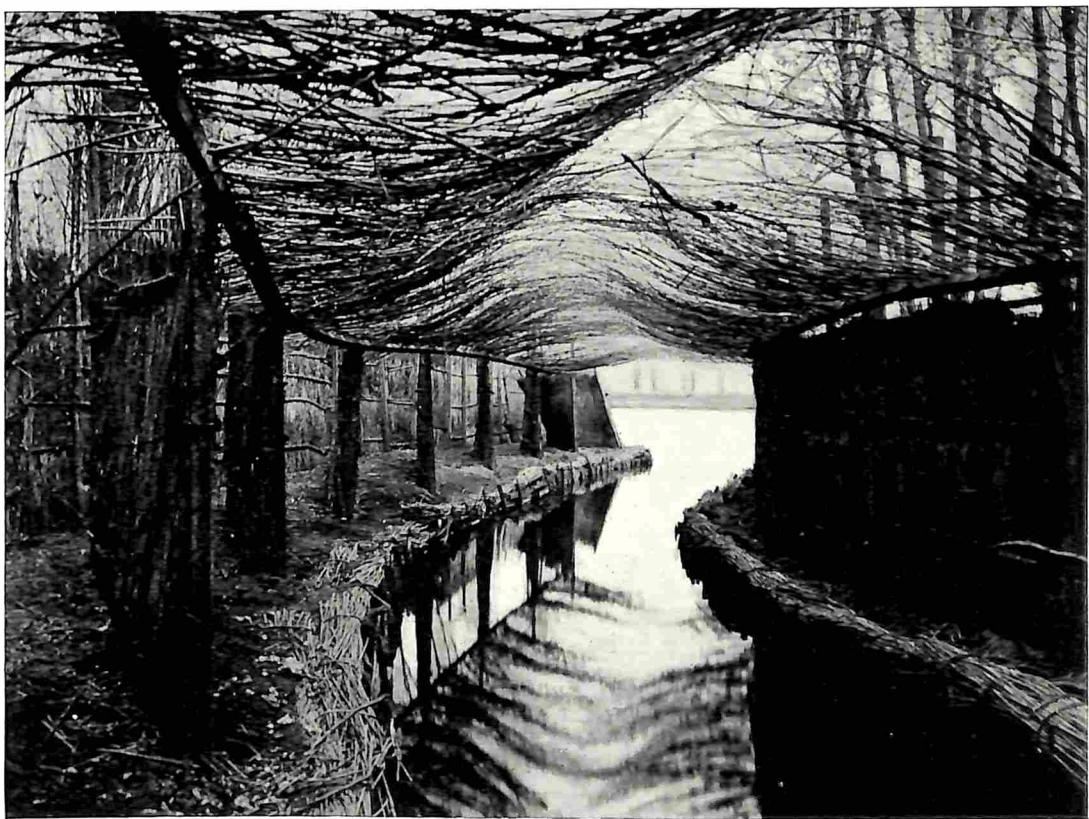
MEVROUW MARIANNE

DOOR

24)

M. C. VAN ZEGGELEN.

JACOB, de koetsier van Cher Père, tikte van den bok der equipage met de zweep tegen zijn hoed. Hij wachtte buiten, tot de kerk uit was en hij begreep dat Mevrouw Mees iets scheelde: „Wil ik u even brengen?” — „O graag, Jacob, heel graag! Neen, blijf maar, ik zal zelf wel open maken”. Zij sloeg het deurtje dicht, leunde achterover in de zachte kussens en kwam langzaam aan bij, terwijl

INGANG VAN DE PIJP VAN EEN EENDENKOOI.

zij 't korte eindje reed door de Parkstraat naar de Mauritskade. Voor zij het wist, stond het rijtuigje voor de deur. Zij opende het portier: „'k Heb den sleutel, Jacob, je hoeft niet te bellen”, maar hij hielp haar toch met uitstappen. 't Mevrouwje zag zoo miserabel bleek. Zij haalde een gulden uit haar portemonnaie. — „Nee, nee”, weerde hij af, „dat zou Meneer niet willen”. — „Wie weet wanneer je mij weer rijdt, Jacob, toe als je blijft. Groet je Meneer heel hartelijk van me?”

☞ Hij nam het geld aan, lichtte zijn hoed en Marianne stak den sleutel in het slot. Een blaf! Othello die had ze vergeten. Hij was de eenige die thuis was. Maar ze liet hem op de plaats waar hij vastlag — neen, ze kòn niet naar hem toe. Ze liep zacht de trap op, zich optrekkend aan de leuning. Ze opende de slaapkamer. Daar stond 't valies met het sleuteltje er op. Ze had het alleen maar dicht te draaien. Ze opende de linnenkast, nam wat bankpapier uit haar geldkistje; deed het in haar tasch. Ze keek rond. Hier was zooveel gebeurd, zooveel gebeurd. Er kwam iets over haar lippen al een vreemde wilde kreet . . . maar ze rukte zich los, nam het valies in 'r hand en ging de kamer uit. Schuw ging 'r blik langs de gesloten deuren van Bas' werkkamer, van haar schrijfkamer. Ze daalde de trap af. Othello jankte en blafte. „Lieve Thel, Thel ik kan je niet meenemen, ik måg niet”. Toch moest ze nog hier zijn in de suite. Ze moesten weten dat ze weg was. Ze moest schrijven. In de groote kamers hing het kalme klare licht dat de winterdag geeft. Er viel een stilte in haar hart. Zij zag op naar 't geschilderd portret van haar Vader. — „Een tijd om te zoeken en een tijd om te laten verloren gaan, een tijd om te bewaren en een tijd om weg te werpen! Vader”, fluisterde ze. „U zult me vergeven, dat weet ik, eenmaal zult u me vergeven!”

☞ Ze zocht in haar schrijftafeltje naar papier. Haar hand was vast toen ze schreef: „Ik ben naar Lindenhof. Ik groet mijn lieven, Vader, en Moeder, de Grootouders, Oom Piet, Tom en Truus en Leonardje en mijn trouwe beste Gees. Aan jou vraag ik, Bas, vergeef me wat ik je aandeed.

Marianne.”

Ze deed den brief in een enveloppe, schreef Bas' adres er met groote letters op. — Othello jankte en blafte. Ze had de hand aan den deursknop der serre, maar ze opende de deur niet: „Neen, ik kan niet, dag lieve, lieve Thel, de vrouw zal je nooit vergeten!”

☞ Op het schrijftafeltje stond het miniatuur van Oma dat zij op haar verjaardag gekregen had. Ze nam het en deed het in haar tasch. Ze liep naar de voorkamer. Ze zag naar alles aan den wand, naar de stoelen, den spiegel, den vleugel. „Dag! dag!” fluisterde ze. Toen liep ze snel naar de deur, deed die achter zich dicht, nam haar valiesje weer en daalde de laatste trap af. Nu was ze in de vestibule. Ze nam haar regenmantel van den kapstok, haar parapluie uit den bak, ze legde den huissleutel op het tafeltje onder den spiegel in de vestibule. Ze opende de voordeur, zag om, keek de gang in die naar den tuin voerde. Othello had zich losgewerkt, zijn zwart krulhoofd drong zich tegen het glas van de tuindeur. Zijn blaf klonk luid. „M'n God!” snikte ze. Haastig trad ze naar buiten. De deur sloeg achter haar dicht.

D. F. Eberhart.

GELUKKIG NIEUWJAAR!

Na een driejarig verblijf in Indië was de Rave genoodzaakt geweest een ziekteverlof naar Europa te nemen. Malaria-koortsen hadden zijn gestel ondermijnd en doctoren hadden hem aangeraden zoo spoedig mogelijk het tropische klimaat voor een tijd te ontvluchten. Zoo was hij dus nu sedert den vorigen dag in Parijs en slenterde tusschen de menigte op het breede trottoir der Avenue de l'Opéra. Het was een warme zomerdag. De neergelaten marquises voor de groote winkels sneden met haar koele slagschaduw den fellen zonneschijn weldadig af. Hij bleef toeven bij een lange boeken-tafel voor een der groote boekhandels. De nieuwste boeken met hun „Vient de paraître” lagen daar uitgestald. Opeens viel zijn oog op een Hollandsch landschapje, gedrukt op den witten omslag van een klein niet al te dik boek. „Lettres d'une paysanne”. Het interesseerde hem. Brieven van een boerin, een Hollandsche?

☞ Hij ging den winkel binnen, vroeg het boek te zien: „S'il vous plaît monsieur”. — „C'est de Hollande?” — „Si monsieur, pourtant écrit en français”. — „Alors, pas une traduction?” — „Non, non monsieur, voici l'auteur”. ☞ De Rave las M. B.-H. Alleen initialen. Dit zeide niet veel. Hij kocht het boekje, stak het in zijn zak — slenterde verder de drukke en warme Avenue langs en zette zich eindelijk in de restauratie van het hotel du Louvre waar hij logeerde, neer om een koelen drank te nuttigen. Nu hij wat uitgerust en bekoeld was, trok hij het boek te voor schijn. Hij opende zijn zakmes en begon het werkje open te snijden. Zonderling deed hem het kleine voorwoord aan: „A la mémoire de ma femme bien aimée”. F. B. Naast den titel was weder op de Fransche bladzijde de fijne ets, een Hollandsch waterlandschap, en nu hij goed keek zag hij het: ook geteekend F. B. F. B. was dus een teekenaar en hij was waarschijnlijk de echtgenoot van het Hollandsch boerinnetje, de auteur dezer brieven. Welke Hollandsche boerin kende zoo haar fransch? De Rave dronk zijn glas uit. Hij had nog een paar uur vóór het diner en de warmte drukte hem. Hij besloot naar zijn kamer te gaan en zich daar in de veilige rust terug te trekken met den nieuwen schat. ☞ Op de canapé, luchtig in zijn overhemd, achter de neergelaten jalouzieën begon hij te lezen. — Het waren brieven van een jonge vrouw aan een vriend. Tot die ontdekking kwam hij pas langzamerhand. Hij was niet haar man, en hij was niet haar geliefde, maar zij sprak tot hem alsof hij het eenige wezen was dat zij op de wereld bezat, behalve het kleine jongetje dat zij le Petit François noemde en een hond die Othello heette. Het was alles zeer eenvoudig, bijna zou het onbelangrijk geweest zijn, als dat onbelangrijk niet door een fijne pen in beeld gebracht was en zoo tot iets grootsch was opgevoerd. Hoe beschreef deze vrouw den wintermorgen, als 't kindje haar wakker gekraaid had en zij met hem op den arm door de lage ruitjesvensters naar het besneeuwde land keek, waar de boomen hun witte fijne kantwerktakken ophieven; hoe beschreef zij de kleine huiselijke bezigheden, de pap koken voor 't kindje, het ontbijt gereed maken voor de meiden en knechts en het goede heilige oogenblik als zij met allen aan tafel zat en het morgengebed deed.

(Wordt vervolgd).